

Spis treści

Przedmowa

1. Socjologia i społeczeństwo

Wiedza społeczna a socjologia

Wizje „naukowości” socjologii

Spółeczeństwo - przedmiot socjologii

Wielowymiarowość sytuacji społecznych

Jednostka w społeczeństwie - konteksty społeczne

Socjologiczna wyobraźnia i język socjologii

Część I AKTYWNOŚĆ CZŁOWIEKA

2. Od zachowań do działań społecznych

Zachowanie

Działanie

Czynności społeczne

Działania społeczne

3. Od działań społecznych do interakcji

Działanie wspólne, czyli kontakt społeczny

Anatomia interakcji społecznej

Cztery teorie interakcji

Od interakcji prostych do sieci interakcji

4. Od interakcji do stosunków społecznych i więzi społecznych

Interakcje powtarzalne i regularne

Od interakcji regularnej do regulowanej

Stosunek społeczny

Typy stosunków społecznych

Więzi społeczne i ich typy

Kontinuum przejawów aktywności ludzkiej

5. Więzi moralne i zaufanie

Więź moralna - treść i zasięg

Patologia więzi moralnej

Zaufanie i nieufność: „zakłady” na temat przyszłości

Zasadność zaufania lub nieufności

Funkcje i dysfunkcje zaufania i nieufności

6. Od relacji międzyludzkich do tożsamości społecznej i organizacji

Tożsamość społeczna

Środowisko społeczne

Krąg społeczny

Konglomerat pozycji

Sekwencja pozycji

Organizacja społeczna

7. Struktury społeczne

Struktura jako forma społeczna

Determinacja strukturalna

- Cztery aspekty struktury
- Dynamika struktur
- 8. Kapitał społeczny
 - Odmiany kapitału
 - Sieć relacji jako cenny zasób
 - Indywidualistyczna koncepcja kapitału społecznego
 - Kolektywistyczne ujęcie kapitału społecznego
 - Syntetyczne ujęcie kapitału społecznego
 - Prawidłowości empiryczne
 - Ekspansja kapitału społecznego
- 9. Od działań masowych do ruchów społecznych
 - Społeczeństwo masowe
 - Działania masowe
 - Zachowania zbiorowe
 - Działania zbiorowe
 - Ruchy społeczne
 - Dynamika ruchów społecznych

Część II CAŁOŚCI SPOŁECZNE

- 10. Od wielości jednostek do grupy społecznej
 - Cechy grupotwórcze
 - Odmiany zbiorowości ludzkich
 - Zjawisko równoczesnej partycypacji
 - Grupy zorganizowane
 - Sekwencja typów zbiorowości i dynamika ich krystalizacji
- 11. Odmiany grup społecznych
 - Obiektywne kryteria klasyfikacji
 - Subiektywne kryteria klasyfikacji
 - Syntetyczne typologie grup
 - Grupy szczególnego znaczenia: rodzina i naród

Część III KULTURA

- 12. Socjologiczne pojęcie kultury
 - Różnorodność sposobów życia i „fakty społeczne”
 - Pojęcie kultury
 - Obszary regulacji kulturowej
 - „Anatomia” kultury
 - Uniwersalia kulturowe
 - Od etnocentryzmu do „politycznej poprawności”
 - Tradycja kulturowa
 - Tworzenie kultury
- 13. System aksjo-normatywny
 - Normy i wartości
 - Siła regulacji
 - Podwójna relatywizacja

Kompleksy reguł: procedury, instytucje i role
Podsystemy aksjo-normatywne: zwyczaj, moralność i prawo
Spoistość i konfliktowość systemu aksjo-normatywnego
Stosowanie się do reguł: konformizm i dewiacja

14. Kultura zaufania

Strukturalne źródła kultury zaufania
Podmiotowe czynniki kultury zaufania
Przesłanie dla praktyki

15. Świadomość społeczna

Język - instrument idei
Od świadomości indywidualnej do społecznej
Odmiany świadomości społecznej
Szczególnie istotne konfiguracje świadomościowe: religia i nacjonalizm
Patologia świadomości społecznej

Część IV PODZIAŁY SPOŁECZNE

16. Nierówności społeczne

Nierówność a nierówność społeczna
Dobra generujące nierówności społeczne
Idea stratyfikacji społecznej
Warstwy społeczne
Ruchliwość społeczna
Klasy społeczne
Inne nierówności dychotomiczne

17. Funkcje i geneza nierówności

Ideologie nierówności
Teorie nierówności

18. Władza i autorytet

Władza jako odmiana nierówności
Odmiany władzy
Formy legitymizacji władzy
Przywództwo

Część V FUNKCJONOWANIE SPOŁECZEŃSTWA

Socjalizacja i kontrola społeczna
Zmienność społeczeństwa
Geneza ludzkiego sposobu życia
Socjalizacja: wchodzenie do społeczeństwa
Trzy wizje internalizacji kultury
Odmiany socjalizacji
Efekty socjalizacji
Słabe ogniwa socjalizacji
Granice kontroli społecznej
Przesłanie praktyczne

- 20. Proces instytucjonalizacji
 - Determinacja strukturalna a morfogeneza
 - Instytucjonalizacja jako odmiana morfogenezy
 - Innowacje i innowatorzy
 - Kariera innowacji
 - Omijanie i erozja reguł

Część VI ZMIENNOŚĆ SPOŁECZNA

- Zmiana społeczna, rozwój, postęp
 - Zmiana społeczna
 - Proces społeczny
 - Rozwój społeczny
 - Postęp społeczny
 - Losy idei postępu
 - Od przedmiotowego do podmiotowego ujęcia postępu
- 22. Trauma zmian społecznych
 - Od dyskursu postępu do dyskursu traumy
 - Traumatogenne zmiany społeczne
 - Trzy poziomy traumy kulturowej
 - Genealogia traumy kulturowej
 - Czynniki pośredniczące
 - Symptomy traumy
 - Radzenie sobie z traumą
 - Przewyciężenie traumy
- 23. Czas w społeczeństwie
 - Czas jako wymiar życia społecznego
 - Czas jako aspekt zmiany społecznej
 - Czas ilościowy i jakościowy
 - Czas w świadomości społecznej i kulturze
 - Kulturowa regulacja czasu
 - Społeczne funkcje czasu
- 24. Klasyczne wizje dziejów
 - Klasyczny ewolucjonizm w socjologii
 - Różne wizje ewolucji
 - Neoewolucjonizm w etnologii i socjologii
 - Neodarwinizm i socjobiologia
 - Teoria modernizacji
 - Teoria społeczeństwa postindustrialnego
 - Teoria cykli dziejowych w historiozofii
 - Socjologiczne teorie cykli
 - Wizja trzecia - marksizm
 - Marksizm po Marksie
- 25. Stawanie się społeczeństwa
 - Socjologia historyczna

- Teoria podmiotowości
- Trzeci poziom rzeczywistości społecznej
- Idea podmiotowości w historii myśli
- Historia jako realizacja i wytwarzanie podmiotowości
- 26. Rewolucja społeczna
 - Rewolucje jako znanie epoki nowoczesnej
 - Pojęcie rewolucji
 - Przebieg rewolucji
 - Modele rewolucji
 - Teorie rewolucji
 - Zdefiniowana ignorancja w teorii rewolucji

Część VII SPOŁECZEŃSTWO WSPÓŁCZESNE

- Nowoczesność i późna nowoczesność
- Pojęcie nowoczesności: historyczne i analityczne
- Modele biegunowe
- Osobowość nowoczesna
- Krytyka nowoczesności
- Co po nowoczesności?
- Późna nowoczesność
- Kultura wizualna naszych czasów
- Przejawy kultury wizualnej
- 28. Globalizacja
 - Od izolacji do globalizacji
 - Prekursorzy teorii globalizacji
 - Globalizacja kultury
 - Teorie globalizacji kulturowej
 - Cztery wizje globalizacji
 - Test sprawdzający rozumienie pojęć socjologicznych
 - Klucz prawidłowych odpowiedzi
 - Z mojej półki
 - Indeks rzeczowy
 - Indeks osób